

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

29 червня 2017 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 63/зп-17

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у пленарному складі:

головуючого - Устименко В.Є.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Козлова А.Г., Лукаша Т.В., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Шиловой Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши питання про затвердження документів, необхідних для забезпечення проведення відбіркового іспиту,

встановила:

На виконання вимог частини шостої статті 73 Закону рішенням Комісії від 10 квітня 2017 року № 33/зп-17 затверджено Порядок складення відбіркового іспиту та методику оцінювання результатів (далі - Порядок).

Відповідно до пункту 1 розділу II Порядку організаційна підготовка до складення анонімних тестувань для перевірки рівня загальних теоретичних знань у сфері права та володіння державною мовою включає стадію розроблення і затвердження програм тестувань.

Відповідно до пункту 2 розділу II Порядку програми тестувань розробляються Національною школою суддів України та затверджуються Комісією з метою визначення тематики розділів і дисциплін.

Листом № 19-05/2293 від 11 жовтня 2016 року Національною школою суддів України направлено до Комісії проект Програми анонімного тестування для перевірки рівня загальних теоретичних знань кандидата на посаду судді у сфері права.

Рішенням Комісії від 10 квітня 2017 року № 34/зп-17 затверджено Програму анонімного тестування для перевірки рівня загальних теоретичних знань кандидата на посаду судді у сфері права.

Листом № 19-05/1547 від 10 травня 2017 року Національною школою суддів України направлено до Комісії проект Програми анонімного тестування для перевірки рівня володіння кандидатом на посаду судді державною мовою.

Листами № 19-05/2428 від 02 листопада 2016 року та № 19-05/1881

від 30 травня 2017 року Національною школою суддів України направлено до Комісії проекти таксономічної характеристики анонімних тестувань для перевірки рівня загальних теоретичних знань у сфері права та володіння державною мовою.

Листом № 19-05/166 від 06 лютого 2017 року Національною школою суддів України надіслано до Комісії базу тестових завдань із 643 запитань для проведення анонімного тестування з метою перевірки рівня загальних теоретичних знань у сфері права.

При підготовці до проведення анонімного письмового тестування під час іспиту у процедурі кваліфікаційного оцінювання у межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів відповідних касаційних судів у складі Верховного Суду, оголошеного рішенням Комісії від 07 листопада 2017 року № 145/зп-16, Комісією використовувалися 5 920 тестових запитань, з яких 3 100 використано для цілей цього тестування.

Комісія, обговоривши питання порядку денного, зміст розробленого Національною школою суддів України проекту Програми анонімного тестування для перевірки рівня володіння державною мовою кандидатом на посаду судді, дійшла висновку про необхідність його затвердження.

Також з метою визначення питомої ваги та кваліфікаційного рівня пізнання розділів програм є необхідність затвердити таксономічні характеристики анонімних тестувань для перевірки рівня загальних теоретичних знань у сфері права та володіння державною мовою у межах складення відбіркового іспиту.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 70, 72-73, 93, 101, 102 Закону, пунктом 2 розділу II Порядку, Комісія

вирішила:

1. Затвердити Програму анонімного тестування для перевірки рівня володіння державною мовою кандидатом на посаду судді (додаток 1).

2. Затвердити Таксономічну характеристику анонімного тестування для перевірки володіння кандидатом на посаду судді державною мовою (додаток 2).

3. Затвердити Таксономічну характеристику анонімного тестування для перевірки рівня загальних теоретичних знань кандидата на посаду судді у сфері права (додаток 3).

4. Доручити Національній школі суддів України надати додатково 380 тестових запитань для перевірки рівня загальних теоретичних знань кандидата на посаду судді у сфері права до 20 липня 2017 року з таких розділів Програми анонімного тестування для перевірки рівня загальних теоретичних знань кандидата на посаду судді у сфері права, затвердженої рішенням Комісії від 10 квітня 2017 року № 34/зп-17: теорія права і держави - 30 запитань, конституційне право - 25, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та рішення Європейського суду з прав людини - 15, цивільне право - 65, цивільний процес - 32, кримінальне право - 20, кримінальний процес - 30,

господарське право - 34, господарський процес - 45, адміністративне право - 30, адміністративне судочинство - 54 запитання.

5. Передати Національній школі суддів України 5 920 тестових запитань, які використовувалися Комісією при підготовці до проведення анонімного письмового тестування під час іспиту у процедурі кваліфікаційного оцінювання у межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів відповідних касаційних судів у складі Верховного Суду, оголошеного рішенням Комісії від 07 листопада 2017 року № 145/зп-16.

Головуючий

В.Є. Устименко

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

А.Г. Козлов

Т.В. Лукаш

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

Т.С. Шилова

С.О. Щотка

ПРОГРАМА
анонімного тестування для перевірки рівня володіння державною мовою
кандидатом на посаду судді

1. ФОНЕТИКА. ОРФОЕПІЯ.ОРФОГРАФІЯ

1.1. Фонетика. Орфоепія

Наголос. Норми наголошування слів в українській мові. Вимова і правопис голосних звуків. Правопис ненаголошених голосних [e], [u], [o] в коренях слів. Чергування голосних звуків. Вимова приголосних звуків. Чергування приголосних звуків за словозміни й словотворення. Чергування префіксів у-в, сполучників і - й, прийменників у-в, з -із- зі. Спрощення в групах приголосних. Подвоєння та подовження приголосних.

1.2. Орфографія

Уживання знака м'якшення. Уживання апострофа. Правопис префіксів. Правопис суфіксів. Правопис слів іншомовного походження. Уживання великої літери. Лапки у власних назвах. Правопис прізвищ і географічних назв слов'янського та іншомовного походження. Правопис складних іменників та прикметників. Правопис складних числівників та займенників. Правопис прислівників. Правопис прийменників, сполучників, часток. Лексичні (аббревіатури) та графічні скорочення. Правила скорочування слів і словосполучень. Орфографічні та технічні правила переносу слів.

2. ЛЕКСИКА. ФРАЗЕОЛОГІЯ

Слово як мовна одиниця. Багатозначні й однозначні слова. Пряме й переносне значення слова. Лексико-семантичні відношення між словами (паронімія, синонімія, антонімія, омонімія). Явища міжмовної омонімії. Лексика української мови за походженням. Уживання слів іншомовного походження в українській мові. Лексика сучасної української мови за сферами вживання. Термінологія. Юридичні терміни. Активна і пасивна лексика сучасної української мови (застарілі слова, неологізми). Стилiстично нейтральна та стилістично забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми. Фразеологія офіційно-ділового стилю української мови. Порушення лексичних норм. Лексичні повтори, тавтологія, плеоназм, канцеляризми, мовні штампи, росіянізми, просторічні слова, слова-паразити.

3. МОРФОЛОГІЯ

3.1. Самостійні частини мови

Іменник. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Рід іменників. Рід іменників на позначення осіб за професією, посадою, званням. Рід незмінюваних іменників, аббревіатур. Число іменників. Особливості відмінювання іменників. Невідмінювані іменники. Написання та відмінювання імен, імен по батькові, прізвищ. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах). Звертання, що складаються з кількох назв. Відмінювання географічних назв.

Прикметник. Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Особливості відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Творення присвійних прикметників. Творення прикметникових форм від різних географічних назв.

Числівник. Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання числівників. Поєднання числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Займенник. Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників.

Дієслово. Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієслівні форми: змінні (особові та родові форми, дієприкметник), незмінні (інфінітив, дієприслівник, безособові форми на *-но*, *-то*). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Безособові дієслівні форми на *-но*, *-то* й пасивні дієприкметники. Уживання зворотних перехідних дієслів на *-ся*. Особливості вживання активних дієприкметників. Українські відповідники до активних дієприкметників теперішнього часу російської мови.

Прислівник. Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників.

3.2. Службові частини мови

Прийменник. Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням та будовою. Уживання прийменників *по*, *в*, *на*, *при*, *за*, *із-за* в українській мові. Синонімія прийменникових конструкцій.

Сполучник. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю (сурядні, підрядні). Групи сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні та складені). Особливості вживання єднальних сполучників *і*, *й*, *та*.

Частка. Частка як службова частина мови.

4. СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ

Словосполучення і речення. Поняття про словосполучення і речення. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Складні випадки синтаксичного керування та узгодження. Узгодження підмета з присудком під час вибору роду іменника. Узгодження підмета з присудком під час вибору числа іменника. Узгодження означень та прикладок - власних назв.

Просте речення. Розділові знаки в простому реченні. Тире між підметом та присудком. Тире на місці пропущеного члена речення. Просте ускладнене речення. Розділові знаки в реченнях з однорідними членами речення та узагальнювальними словами. Розділові знаки в реченнях з відокремленими означеннями та прикладками. Розділові знаки в реченнях з відокремленими обставинами. Розділові знаки в реченнях з відокремленими додатками. Розділові знаки в реченнях з уточнювальними, пояснювальними та присднувальними словами. Розділові знаки в реченнях зі звертаннями. Розділові знаки в реченнях із вставними й вставленими компонентами.

Складне речення. Складносурядні речення. Розділові знаки в складносурядних реченнях. Складнопідрядні речення. Розділові знаки в складнопідрядних реченнях. Безполучникові складні речення. Розділові знаки в безполучникових складних реченнях. Пунктуаційне оформлення чужого мовлення. Способи заміни прямої мови непрямою.

5. СТИЛІСТИКА

Стилї сучасної української літературної мови (розмовний, художній, публіцистичний, офіційно-діловий, науковий), їхні головні ознаки й функції. Підстилї та жанри офіційно-ділового стилю. Мовні характеристики підстилїв і жанрів офіційно-ділового стилю. Ознаки фахової мови (мови спеціального призначення). Розрізнення книжної і розмовної мови.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ Основна

1. Український правопис / НАН України, Інститут імені О. О. Потебні, Інститут української мови. - К.: Наукова думка, 2012. - 286 с.
2. Волкотруб Г. Й. Стилїстика ділової мови: навч. посіб. / Г. Й. Волкотруб. - К.: МАУП, 2002. - 208 с.
3. Глущик С. В. Сучасні ділові папери: навч. посіб. / С. В. Глущик, О. В. Дияк, С. В. Шевчук. - К.: Літера ЛТД, 2013. - 416 с.
- 4) Мацюк З. О. Українська мова професійного спілкування: навчальний посібник / З.О. Мацюк, Н. І. Станкевич. - 3-тє вид. - К.: Каравела, 2010. - 352 с.
- 5) Тележкіна О. О. Говоримо та пишемо українською мовою правильно і красиво / О.О. Тележкіна. - Х.: Основа, 2010. - 248 с.
- 6) Фарїон І. Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей): монографія. - 3-тє вид. - Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. - 332.
- 7) Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова: навч. посіб. / С.В. Шевчук, О.О. Кабиш, І. В. Клименко. - К.: Алерта, 2011. - 544.
- 8) Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І.В. Клименко. - 4-тє вид. - К.: Алерта, 2014. - 696 с.

Додаткова

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. - К.: Ірпїнь: ВТФ «Перун», 2005. - 1728 с.
2. Головащук С. І. Складні випадки наголошення: словник-довідник / С. І. Головащук. -К.: Либїдь, 1995. - 192 с.
3. Довідник з культури мови / [за ред. С. Я. Єрмоленко]. - К.: Вища школа, 2005. - 400 с.
4. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови: бл. 20 000 синонім, рядів / С. Караванський. - Л.: БаК, 2012. - 524 с.
5. Сербенська О. Екологія українського слова: практичний словничок-довідник / О. Сербенська, М. Білоус. - Львів: Компанія «Манускрипт», 2003. - 68 с.

6. Словник паронімів української мови / Д. Г. Гринчишин, О.А. Сербенська. - К.: Освіта, 2008. - 320 с.

7. Український орфографічний словник: близько 170000 слів / Над. акад. наук України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. - К.: Довіра, 2006. - 959 с.

Додаток 2
до рішення Комісії
29.06.2017 № 63/зп-17

**Таксономічна характеристика
анонімного тестування для перевірки рівня володіння державною мовою кандидатом
на посаду судді у рамках складення відбіркового іспиту**

1. Цей документ розроблено на основі Програми анонімного тестування для перевірки рівня володіння кандидатом на посаду судді державною мовою, затвердженої рішенням Комісії від 29 червня 2017 року №__/зп-17 (далі - Програма).

2. Таксономічна характеристика визначає питому вагу розділів Програми у тестовому завданні, а також необхідний для виявлення за відповідним розділом кваліфікаційний рівень.

3. Питома вага розділу - відсоткове співвідношення кількості запитань відповідного розділу до загальної кількості запитань тесту.

4. Кваліфікаційний рівень формується з урахуванням таких пізнавальних навиків:

1. Рівень «А» - необхідний когнітивний рівень «Знання».
2. Рівень «В» - необхідні когнітивні рівні пізнання «Знання», «Розуміння».
3. Рівень «С» - необхідні когнітивні рівні пізнання «Знання», «Розуміння», «Критичне мислення».
4. Рівень «D» - необхідні когнітивні рівні пізнання «Знання», «Розуміння», «Критичне мислення», «Вирішення проблеми».

Розділ Програми	Питома вага	Кваліфікаційний рівень
1. ФОНЕТИКА. ОРФОЕПІЯ. ОРФОГРАФІЯ	25	В
1.1. Фонетика. Орфоепія	15	В
1.1. Орфографія	10	В
2. ЛЕКСИКА. ФРАЗЕОЛОГІЯ	17,5	В
3. МОРФОЛОГІЯ	37,5	В
3.1. Самостійні частини мови	30	В
3.2. Службові частини мови	7,5	В
4. СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ	17,5	В
5. СТИЛІСТИКА	2,5	В

**Таксономічна характеристика
анонімного тестування для перевірки рівня загальних теоретичних знань кандидата на
посаду судді у сфері права у рамках складення відбіркового іспиту**

1. Цей документ розроблено на основі Програми анонімного тестування для перевірки рівня загальних теоретичних знань кандидата на посаду судді у сфері права, затвердженої рішенням Комісії від 10 квітня 2017 року № 34/зп-17 (далі - Програма).

2. Таксономічна характеристика визначає питому вагу розділів Програми у тестовому завданні, а також необхідний для виявлення за відповідним розділом кваліфікаційний рівень.

3. Питома вага розділу - відсоткове співвідношення кількості запитань відповідного розділу до загальної кількості запитань тесту.

4. Кваліфікаційний рівень формується з урахуванням таких пізнавальних навиків:

1. Рівень «А» - необхідний когнітивний рівень «Знання».
2. Рівень «В» - необхідні когнітивні рівні пізнання «Знання», «Розуміння».
3. Рівень «С» - необхідні когнітивні рівні пізнання «Знання», «Розуміння», «Критичне мислення».
4. Рівень «D» - необхідні когнітивні рівні пізнання «Знання», «Розуміння», «Критичне мислення», «Вирішення проблеми».

з/п	Розділ Програми	Питома вага	Кваліфікаційний рівень
1	Теорія права і держави	8	А
2	Конституційне право	7	А
3	Судоустрій. Прокуратура та адвокатура. Національна поліція України	4	А
4	Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та рішення Європейського суду з прав людини	7	А
5	Цивільне право	10	А
6	Цивільний процес	9	А
7	Кримінальне право	8	А
8	Кримінальний процес	9	А
9	Господарське право	8	А
10	Господарський процес	9	А
11	Адміністративне право	7	А
12	Адміністративне судочинство	9	А
13	Трудове право	5	А